

MIK MAK

CLUBBLAD VOOR
MIKMAKKERS

EDITIE 14
LENTE
2021

INTERVIEW
MET NYNKE

FRIETVET
WORDT DIESEL

ZAADBOMMEN
MAKEN

VIJF HELE GOEDE REDENEN

Waarom je vrienden en vriendinnen
ook lid van MikMak moeten worden:

- 1 **OMDAT JIJ LID BENT. DUH...**
- 2 **ZE KRIJGEN EEN GAAF STARTERSPAKKET.**
- 3 **ZE KRIJGEN VIER KEER PER JAAR HET MIKMAK-CLUBBLAD.**
- 4 **ZE MOGEN GRATIS NAAR MIKMAK-EVENTS.**
- 5 **JULLIE ZITTEN GEZELLIG IN HETZELFDE TEAM!**

Wil jij hier de volgende keer
staan? Stuur dan je leukste
foto in je MikMak-outfit en
vijf vingers in de lucht naar
mikmak@oss.nl!

EN JULLIE MAKEN JE BUURT NATUURLIJK SCHONER!

Waar wacht je nog op? Ga naar www.mikmakkers.nl en meld je vrienden en vriendinnen aan. Het lidmaatschap is gratis voor kinderen van 5 t/m 12 jaar.

CLUBBLAD VOOR MIKMAKKERS

OP DE AGENDA 4

INTERVIEW MET NYNKE 6

MIKMAKKERS IN ACTIE 8

WEG MET DE VERVELING 10

AFVALSTROOM 12

LENTEBINGO 13

KNUTSELEN 14

ZAADBOMMEN MAKEN 15

GROTE AFVALQUIZ 16

VRIENDENBOEKJE 18

LENTEPUZZEL 20

Dit clubblad is speciaal voor alle leden van MikMak, de club voor kinderen van 5 t/m 12 jaar die de
strijd aangaan met zwerfafval in hun buurt. Lid worden is gratis, kijk op www.mikmakkers.nl.
De volgende uitgave verschijnt in de zomer.

Redactie: Texpert • Ontwerp: Circa Twee • Drukwerk: Wihabo • Verspreiding: dePostBode
MikMak is een initiatief van de gemeente Oss • mikmak@oss.nl • tel. 14-0412

ZATERDAG 27 MAART EARTH HOUR: DOE JE OOK MEE?

We maken ons allemaal zorgen om de aarde. Maar we kunnen natuurlijk ook iets doen! Wat dacht je bijvoorbeeld van Earth Hour?

Doe op 27 maart van half negen tot half tien 's avonds alle lichten in huis uit en de kaarsjes aan. Je bespaart hiermee energie en dat is goed voor onze aarde. En het is ook nog eens heel gezellig! En... je bent niet de enige. De hele wereld doet mee aan Earth Hour: van IJsland tot aan Australië, van Japan tot aan Rusland.

**'EARTH' IS ENGELS VOOR 'AARDE'.
EN 'HOUR' BETEKEN'T 'UUR'.**

Goed bezig!

Je zou dit uur in het donker kunnen gebruiken om met je familie gezellig te kletsen, bijvoorbeeld over hoe we nóg beter voor de aarde kunnen zorgen. Als MikMakker ben je natuurlijk al goed bezig, maar misschien zijn er nog andere dingen waarmee je de aarde kunt helpen. Bijvoorbeeld door de deur achter je dicht te doen en het licht uit te maken natuurlijk. Of door korter te douchen. Kun jij zelf nog weer dingen bedenken die jij zou kunnen doen?

MIKMAK ONLINE

We hebben pas bezoek gehad van jongeren die studeren om journalist te worden. Ze hebben een filmpje gemaakt over MikMakken in Oss! Daarmee willen ze laten zien hoe MikMakkers bezig zijn met de natuur en het klimaat. Voor dit interview zijn Guusje en Nynke geïnterviewd.

Wil je het filmpje graag zien? Kijk op:
bit.ly/mikmakfilmpje

'HOLY MOLY'!

Op het YouTube-kanaal van Freek Vonk staan veel filmpjes over zijn reizen rond de wereld. Hij vertelt hierin op zijn eigen spannende manier over dieren en hun eigenaardigheden. Zo kom je van alles te weten over dieren en hun eigenaardigheden. Kijken naar FreekTV dus!

www.youtube.com/freetv

ZATERDAG 20 MAART DOE JIJ OOK MEE AAN DE LANDELIJKE OPSCHOONDAG?

Heb je nog steeds zoveel plezier in het schoonhouden van je buurt? Trek er dan op 20 maart op uit om zwerfafval op te ruimen.

**VERGEET NIET JE MIKMAK-
HESJE AAN TE DOEN!**

Het is dan namelijk Landelijke Opschoondag. Dat betekent dat mensen in heel Nederland in hun eigen buurt zwerfafval opruimen. Hartstikke mooi natuurlijk! 20 maart is ook meteen de 'officiële' start van de lente. Opruimen met goed weer en narcissen: dat maakt dit klusje een stuk fijner.

Doe je mee? Meer informatie vind je op:
WWW.NEDERLANDSCHOON.NL.

20 maart Landelijke Opschoondag

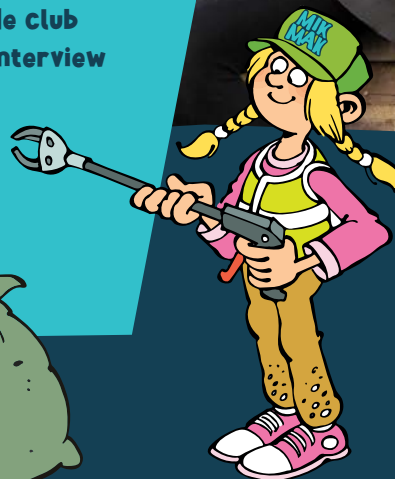
INTERVIEW MET NYNKE

DOOR MIKMAKKER JOSJE

Ken jij Nynke Stein al? Zij heeft MikMak drie jaar geleden bedacht! Inmiddels zijn er al ruim 1250 MikMakkers en de club groeit nog steeds. Tijd dus om Nynke uit te horen. Het interview wordt gehouden door... een MikMakker!

Josje Hopman is al meer dan een jaar MikMakker. Ze heeft supergoeie vragen bedacht die ze aan Nynke wil stellen. Daar gaan we!

Waarom heet MikMak zo?

Het is moeilijk om een goede naam te bedenken, maar het is ook heel belangrijk. Het woord 'MikMak' komt van 'de hele mikmak'. Dat betekent zoiets als: 'alles bij elkaar', 'de hele rotzooi'. Verder heeft 'Mak' iets van 'makker' of maatje, en dat vonden we wel passend.

Hoe kwam je op het idee om MikMak op te zetten?

Er was al een landelijke kinderclub waar kinderen in Oss ook lid van waren. Ik vond het leuk om een kinderclub te maken speciaal voor de kinderen uit Oss. En dat is MikMak geworden. We begonnen met vijftig kinderen en nu zijn het er al meer dan 1250.

Wat vind je zo leuk aan MikMak?

Ik word altijd heel blij als kinderen bij elkaar zijn in de natuur. En wanneer ze met z'n allen zorgen voor een schone buurt en dus ook een schonere wereld. Zelf ruim ik ook zwerfafval op en ik maak er zelfs foto's van. Met deze foto's verzamel ik gegevens over zwerfafval in de Litterati App. Daarmee kunnen we fabrikanten ervan overtuigen dat ze hun verpakkingen aan moeten passen. Dat is ook weleens gelukt: een fabrikant heeft bijvoorbeeld zijn plastic snoepverpakking daarom veranderd in een papieren verpakking.

Wat is het raarste wat een MikMakker heeft gevonden?

Ooit vond een MikMakker een autosleutel in een speeltuin. We hebben een oproepje geplaatst en gelukkig is de autosleutel bij de eigenaar van de auto terechtgekomen. De MikMakker zei later: "Ik heb een auto gevonden!" Erg grappig! Zelf heb ik nog ooit tien euro gevonden, dat was ook wel bijzonder.

Hoe zie je de toekomst van MikMak?

Da's een goeie vraag. Ik hoop dat we op deze manier verder kunnen gaan, dat we een leuke, gezellige club blijven waar alle kinderen in Oss graag lid van zijn. En dat we leren van en met elkaar. Mijn wens is dus eigenlijk al een beetje uitgekomen. Wat ik natuurlijk ook nog hoop... dat we dit jaar een fantastische MikMakkers-dag kunnen organiseren, mét graffitiworkshop, drummen op klike's, boomklimmen en... zwerfafvalhond Joy is ook weer van de partij!

Max heeft de winterpuzzel opgelost. Goed zo, Max.

Weinig afval deze keer, omdat er zoveel kinderen zó goed MikMakken. Zoals Robin!

Lenn samen met het gave karretje van opa Chris.

Het schoolplein is ook weer netjes. Goed zeg, Janne, Lieke en Tom!

Teun en Jinte aan de slag: zo wordt Het Reut in Berghem een stuk schoner.

De zusjes Lois en Nena gaan samen MikMakken in Berghem. Goed bezig meiden!

Gespot in het wild ;-)
Berghem is weer een stuk schoner!

Dit is 'onze' Jan, die de MikMakpakketten meestal bezorgt. Je kunt wel zien dat hij het op dit moment erg druk heeft!

Mads en Bodhi zijn twee echte natuurridders. Samen maken ze Ravenstein schoon.

Zo werd Jan door Bas en Saar ontvangen.

MIKMAKKERS IN ACTIE!

WEG MET DE VERVELING

Door corona zit je waarschijnlijk wat meer binnen dan anders. Misschien verveel je je daardoor weleens. Goed nieuws: wij hebben wat doe- en speeltips voor je!

SIMS ECOLOGISCH LEVEN

Voor de oudere MikMakkers: je kunt nu ook MikMakken op de computer! In het superleuke spel *Sims Ecologisch Leven* tover je een virtuele stad om tot een waar paradijs. In het begin van het spel is de stad nog verwaarloosd, maar jij kunt daar iets aan doen: door rommel op te ruimen, plantjes te planten en duurzame spulletjes te kopen. Zo tover je de stad om tot een superfijne plek.

bit.ly/simsecologisch

KLEINE VOETENSPEL

Ken je het *Kleine Voetenspel*? Dat is een gezelschapsspel over hoe je de aarde kunt beschermen, voedsel eerlijk kunt verdelen en klimaatverandering kunt beïnvloeden. Het is een superleuk kaartspel voor iedereen van ouder dan 8 jaar.

Het gaat erom dat je zeven basisbehoeftekaarten neerlegt (denk aan eten, water en een huis). Ook moet je zoveel mogelijk groene voetenkaarten verzamelen (zoals zonnepanelen of biologisch eten). De grote voetenkaarten (zoals een vliegvakantie of een mobieltje), moet je juist zo snel mogelijk kwijtraken.

Ook leuk voor in de klas!

bit.ly/kleinevoeten

A PLASTIC OCEAN

bit.ly/plasticnetflix

Misschien heb je wel Netflix thuis. Dan moet je eens kijken naar *A plastic ocean*. Deze documentaire geeft je een leerzaam inkijkje in waar al het plastic blijft dat we maken en kopen. Zo blijft een plastic wegwerpflesje wel 1000(!) jaar bestaan. En als het in de zee terecht komt, hebben de zeedieren hier last van. *A plastic ocean* is geschikt voor alle leeftijden, maar vooral interessant als je 9, 10 of 11 jaar bent.

MODETIJGERS GEVRAAGD

Vind je het leuk om je eens helemaal uit te leven in de wereld van de tweedehands mode? Dan is dit je kans! In één van de volgende MikMak-clubbladen komt namelijk een modereportage met tweedehands mode uit de Osse Kringloopwinkel. En wat helemaal leuk is? Je krijgt de kleding mee naar huis. Dus modetijgers... reageer!

Stuur je mailtje naar: mikmak@oss.nl. Als we te veel aanmeldingen hebben, loten we wie mee mag doen.

RUIL TIP

Heb je er weleens aan gedacht om je spelletjes met andere kinderen te ruilen? Zo heb je er allebei plezier van! En omdat je de spelletjes niet hoeft te kopen, is het nog goedkoper ook. En het is beter voor het milieu!

GA VOOR GROEN

Lulu, Daan, Emma en Amir leren je in dit boek hoe je goed voor de aarde kunt zorgen. Tot hun verrassing is dit namelijk helemaal niet zo moeilijk. Neem bijvoorbeeld een *zero waste lunch* mee naar school. Dat is Engels voor een lunch waarvan je niks hoeft weg te gooien, ook geen verpakking. Een andere tip: trek een trui aan als je het koud hebt. En: tover oude spullen om tot iets nieuws. Zo verbeteren we met z'n allen de wereld. Lezen dus!

www.kinderboeken.nl/boek/ga-voor-groen

AFVALSTROOM VAN FRITUURVET TOT BIOBRANDSTOF

Eet je weleens friet? Lekker hè? Friet wordt vaak gebakken in frituurvet. Elk jaar wordt er in Nederland 125 miljoen liter frituurvet verwerkt. Dit komt onder andere uit jouw frituurpan, maar ook uit de keukens van restaurants en cafés. Weet jij wat er met al dat frituurvet gebeurt?

Wist je dat...

je frituurvet en -olie nooit in de gootsteen of in het toilet mag gieten? Dan stolt het namelijk, wordt het hard en raakt het riool verstopt.

En die biodiesel is goede brandstof voor de auto. Rijden maar!

Tijdens een ingewikkeld chemisch proces verandert het frituurvet in biodiesel.

En andere oliën?

De meeste oliën, zoals motorolie, horen bij het Klein Chemisch Afval. Ook die lever je in bij het Duurzaamheidsplein Oss, maar dan in een andere bak.

LENTEBINGO!

In de lente kom je allerlei dieren en planten tegen. Daar kunnen we een leuke bingo mee doen! Kom je de lentedingen op deze pagina tegen in het echt? Dan mag je deze afstrepen op de bingokaart die bij dit clubblad zit.

Kikkers en padden komen in de lente uit hun winterslaap en leggen eitjes. Deze eitjes vind je vaak aan de rand van een vijver. Deze gelei-achtige brij wordt ook wel 'heksensnot' genoemd. Vies hè!

Reigers en marters eten deze heksensnot op, maar braken het ook vaak weer uit. Het ligt namelijk nogal zwaar op de maag. Maar dat snap je wel!

Koolmezen en pimpelmezen hebben een onstilbare honger. Vader en moeder bezoeken hun kinderen 16 uur per dag met voedsel.

Roodborstjes zingen bijna het hele jaar, maar in de lente het hardst, het langst en het scherpst. Kun jij ze horen?

Er zijn vogels die in de herfst naar Zuid-Europa zijn gegaan, zoals de zwaluw, de ooievaar en de nachtegaal. In de lente komen ze weer terug naar ons land.

In de lente krijgen zoogdieren, zoals paarden en schapen, hun jongen. Dat komt omdat er dan het meeste voedsel te vinden is. De jongen hebben dan dus de meeste kans om te overleven.

Maart is de lammetjesmaand. Twee of drie dagen na hun geboorte mogen de meeste lammetjes naar buiten.

Een kip houdt haar eieren 21 dagen warm op ongeveer 40° Celsius. Als de kuikens naar buiten komen, kunnen ze lekker onder moeders vleugels opdrogen.

In het voorjaar steken de sneeuwklokjes kun kopjes omhoog. Dan weet je dat de winter bijna voorbij is. Daarna volgen de krokussen en violen. Heb jij ze al gezien?

Tulpen bloeien van april tot juni. Oorspronkelijk komen tulpen uit Turkije, maar ze zijn nu helemaal verhollandst. Ze zijn er in alle kleuren die je maar kan bedenken.

Vogels maken nesten in bomen en struiken. We kunnen ze ook helpen door een vogelhuisje op te hangen. Zorg er wel voor dat er geen poes bij kan!

Wist je dat een gewone bij maar vijf weken leeft? De koningin van een bijenvolk wordt veel ouder, namelijk vijf jaar. Een bij legt voor 1 kilo honing de afstand rondom de wereld af. Ver hè.

Is je kaart vol? Stuur dan een foto van jou met je volle bingokaart naar: mikmak@oss.nl. Misschien kom je wel in het volgende clubblad!

KNUTSELEN!

DE LENTE KOMT ERAAN!

Wat is er leuker dan wat vrolijkheid in huis? Nou, dat krijg je vast en zeker met deze geverfde blikken. Zo maak je ze!

Het is heel simpel: met verf en kwasten verf je een blik in vrolijke lentekleuren, zoals geel, groen en roze. Je kunt er zelfs nog een kleurig lint om doen. Met een vrolijk plantje erin heb je een leuk cadeautje of een grappige paasversiering.

Vraag wel even of iemand je helpt voordat je gaat schilderen. De randen van een blik kunnen erg scherp zijn.

ZOEM, ZOEM, ZOEM...

De bij is een bedreigde diersoort, maar daar gaan wij iets aan doen. We gaan bijen knutselen!

Dat doe je door wasknijpers half geel te verven en er zwarte strepen op te zetten. De vleugels plak je achter op de knijper en de voelsprietten maak je van chenilledraad: je weet wel, ijzerdraad met een lekker zachte buitenkant. Nog een paar wiebel-ogen, een mondje en... klaar is Kees.

ZAADBOMMEN MAKEN

Uuh, wat? Een bom maken? Ja, maar dan een zaadbom! Superleuk om te doen en ook nog eens goed voor de insecten in de tuin.

Een zaadbom bestaat uit bloemzaadjes, verpakt in klei en compost. Door zaadbommen te verspreiden, maak je van je tuin een bloemenparadijs. En je weet: vlinders en bijen houden van bloemen!

Je kunt verschillende zaden gebruiken, bijvoorbeeld de zaden van bloemen van vorig jaar. Maar je kunt ook zaden kopen, zoals van:

- Klaprozen
- Zonnebloemen
- Goudsbloemen
- Dille
- Boekweit

Dit heb je nodig:

- Potgrond
- Kattengrit
- Bloemzaad
- Een emmer of bak
- Water
- Een eierdoos om zaadbommen in te bewaren

Zo maak je een zaadbom in vijf stappen:

- Stap 1** Neem een bak of emmer en doe daar de potgrond, het kattengrit en de zaadjes in. Meng alles goed door elkaar.
- Stap 2** Nu ga je voorzichtig kleine beetjes water toevoegen tot het mengsel kneedbaar wordt.
- Stap 3** Is je mengsel goed kneedbaar, dan kun je bolletjes gaan draaien: zo groot als ongeveer een pingpongbal.
- Stap 4** Deze bolletjes leg je in een eierdoos, zo kun je ze makkelijk meenemen. Laat ze maar een nacht drogen voordat je ze gaat gebruiken.
- Stap 5** Je kunt de zaadbommen nu planten waar je maar wilt: in de tuin, bij vrienden of – wel even vragen – bij de burens.

bit.ly/zaadbommen

GROTE AFVALQUIZ

15 VRAGEN OVER AFVAL

Wat weet jij over afval? Doe deze quiz en je weet het! Weet je een antwoord niet? Alle antwoorden zijn te vinden in oude clubbladen, maar ook op het internet. De antwoorden mogen naar mikmak@oss.nl. De winnaars kunnen het boek *Ga voor Groen* winnen!

1. Welk product kan van oude batterijen worden gemaakt?

- a. Een kaasschaaf
- b. Een tijdschrift
- c. Een plastic flesje

2. Wat is plastic soep?

- a. Een inzamelpunt voor plastic afval
- b. Soep uit een zak
- c. Kleine en grote stukken plastic afval die in zeeën en rivieren drijven

PSSST... SPIEKEN MAG!
ALLE CLUBBLADEN STAAN OP:
MIKMAKERS.NL/CLUBBLAD

3. Hoeveel procent van ons oud papier wordt gerecycled?

- a. 10%
- b. 35%
- c. 88%

4. Welke waardevolle grondstoffen zitten er in een mobiele telefoon?

- a. Goud en zilver
- b. Diamant
- c. Kerosine

5. Hoe heet de opruimboot van de gemeente?

- a. Schone vaart
- b. Skòn Oss
- c. Skòn Schip

6. Wat is zwerfafval?

- a. Afval dat een zwerver bij zich heeft
- b. Afval dat op straat en in de natuur ligt
- c. Afval dat in de prullenbak zit

7. Hoeveel nieuw glas levert 1 kilo glasscherven op?

- a. 500 gram
- b. 1 kilo
- c. 2,5 kilo

8. Wat doe je met oude en lege medicijnstrips?

- a. Die breng je naar de apotheek
- b. Die gaan bij het restafval
- c. Die gaan bij het plastic afval

9. Hoelang duurt het voordat kauwgom verteerd is?

- a. Dat verteert nooit
- b. 20 jaar
- c. 100 jaar

10. En een plastic flesje?

- a. 50 jaar
- b. 500 jaar
- c. 1000 jaar

11. Op 1 juli van dit jaar komt er statiegeld op:

- a. Plastic flesjes
- b. Blikjes
- c. Glazen flessen

12. Bij welk afval laat je een vieze pizzadoos?

- a. Bij het papier
- b. Bij het restafval
- c. Bij het groente-, fruit- en tuinafval

13. Wat komt er vrij bij het verbranden van restafval?

- a. Stoom
- b. Stroom
- c. Uitlaatgassen

14. Waar gooi je kaaskorstjes weg?

- a. Bij het plastic afval
- b. Bij het restafval
- c. Bij het groente-, fruit- en tuinafval

15. Wat doe je met kleding die je niet meer past, maar nog wel goed is?

- a. In de textielcontainer voor de Kringloopwinkel
- b. Weggeven aan iemand die het nog wel past
- c. Allebei de antwoorden zijn mogelijk

KENNISMAKEN MET MIKMAKKERS

WIE BEN IK?

NAAM: Robin

LEEFTIJD: 7

WOONPLAATS: Oss

LATER WORD IK: politieagent

MIJN GROOTSTE DROOM: Dat de wereld voor altijd schoon blijft

MIJN FAVORIETE

FILM

Logo City

TV-PROGRAMMA

checkpoint klokhuis

BOEK

Superguppie is alles

DIT EET IK HEEL GRAAG: stampopot

EN DIT LUST IK ECHT NIET: haring

HIER BEN IK FAN VAN: checkpoint

IK RIJM HET LIEFST SAMEN OP MET:

mama & papa

HIER HEB IK VOOR HET LAATST OPGERUIMD:

Hertenkamp Oss 't Putje

AFVAL OP STRAAT VIND IK:

Vies

MIJN HOBBY'S:

Zwemmen
voetbal
ballet

DAAROM BEN IK MIKMAKKER:

Omdat ik afval op straat vies vind

MIJN LIEVELINGSVAK OP SCHOOL:

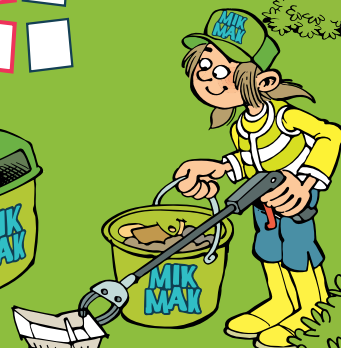
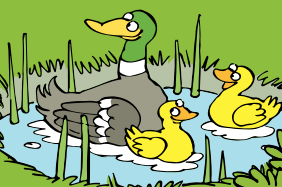
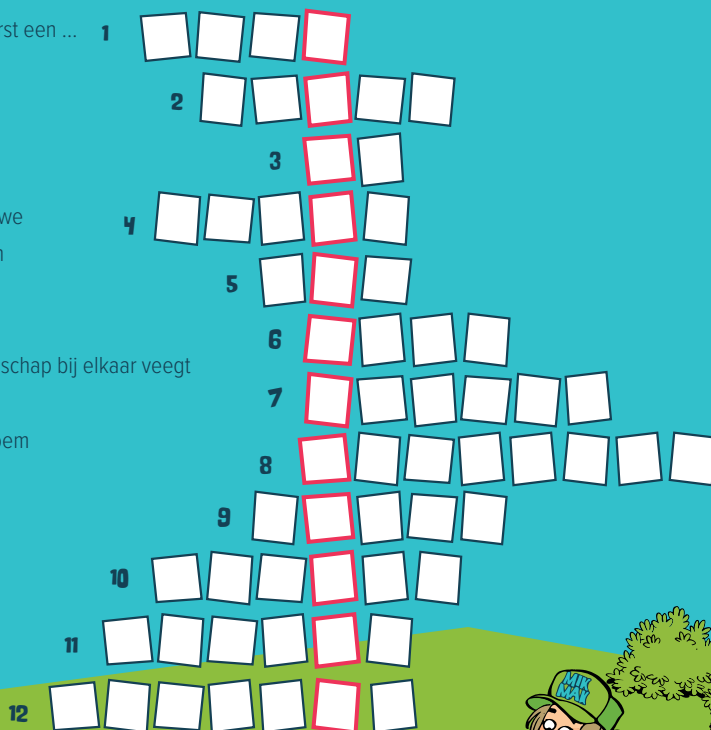
rekenen
taal

LENTEPUZZEL

Welk woord vind je als je de antwoorden op de vragen van boven naar beneden invult? Heb je het goede woord gevonden? Stuur dan een foto naar: mikmak@oss.nl. Uit alle inzendingen kiezen we één winnaar. Die wint het boek *Ga voor Groen!*

1. Voordat een vlinder zich ontpopt, is het eerst een ...
2. Een ander woord voor voorjaar
3. In mei leggen alle vogels een ...
4. Een feestdag in maart of april
5. Een ander woord voor verharenen
6. Dit dier leeft sinds enkele jaren op de Veluwe
7. Een van de eerste bloemen die verschijnen
8. Het kind van een schaap
9. Na de lente komt de ...
10. Zo heet het als je bladeren met tuingereedschap bij elkaar veegt
11. Het kind van een koe
12. Dit kleurrijke dier vliegt van bloem naar bloem

Oplossing

